Petteri Haveri
11.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunta

Viite: Valtioneuvoston U-kirjelmä U 60/2021 vp

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä päästökauppadirektiivin, markkinavakausvaranto-päätöksen ja meriliikenteen MRV-asetuksen muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Energiateollisuus ry:n (ET) lausuntoa Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä koskien päästökauppadirektiiviä, markkinavakausvaranto-päätöstä sekä meriliikenteen MRV-asetuksen.

Yleiset kommentit

Pidämme valtioneuvoston päätöstä käsitellä muutoksia päästökauppadirektiiviin ja markkinavakausmekanismiin yhtenä kokonaisuutena perusteltuna.

Päästökauppajärjestelmä on eurooppalaisen ilmastopolitiikan kulmakivi ja osoittanut tehonsa tuottaa päästövähennyksiä kustannustehokkaasti. Kannatamme päästökaupan soveltamisalan laajentamista (meriliikenteen päästöjen sisällyttäminen 'pää-päästökauppaan' sekä 'pää-päästökaupan' kanssa yhdenmukaisen, mutta erillisen päästökaupan perustamista rakennuksille ja liikenteelle. Alleviivaamme päästökaupan hyödyntämistä ilmastopolitiikan ensisijaisena välineenä.

Kannatamme päästökaupan päästövähennystavoitteiden kiristämistä komission ehdotuksen ja Pariisin sitoumusten mukaisesta, eli lineaarisen vähennyskertoimen muuttamista 4,2 %:iin sekä kertaluonteista leikkausta.

Pyydämme valtioneuvostoa kiinnittämään neuvotteluissa huomiota kustannustehokkaaseen toteutukseen, erityisesti päällekkäisyyksien välttämiseen. Tämä koskee niin päästöohjausta kuin koko Fit For 55 -kokonaisuutta

Yksityiskohtaiset kommentit

Valtioneuvoston kirjelmässä viitataan *riittävään päästöoikeuden hintaan*. Nähdäksemme hintataso on vähemmän merkittävää kuin tehokas päästöjen vähentäminen. Tässä keskeinen väline on markkinavakausmekanismi, jolla rajataan markkinoilla olevien päästöoikeuksien määrää ja siten kannustetaan päästövähennyksiin.

Olemme valtioneuvoston kanssa samaa mieltä, että *ilmaisjaon linkittämiseen energiakatselmuksiin* liittyy avoimia kysymyksiä, jotka tulee selvittää.

Näemme laajempaan *kestävyyskriteerien soveltamiseen nollapäästöisyyden edellytyksenä* liittyvän huomattavia epävarmuuksia, ja odottaisimme valtioneuvostolta varauksellisempaa suhtautumista.

Emme näe perustelluksi tai käytännölliseksi *alentaa soveltamisalan kuulumisen rajaa biomassaa käyttävien laitosten osalta 95 %:iin nykyisen 100 %:in sijaan*, ja toivotamme tervetulleeksi valtioneuvoston varaukset tähän liittyen.

Pidämme *tavoiteltavana laajentaa päästökaupan soveltamisalaa, ja meriliikenteen sisällyttämistä 'pää-päästökauppaan'*.

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Toivotamme tervetulleeksi valtioneuvosto lähtökohtaisesti positiivisen suhtautumisen *esitykseen tieliikenteen ja rakennusten lämmityksen päästöt kattavasta uudesta EU-laajuisesta päästökaupasta*. ET on pitkään alleviivannut päästökaupan kustannustehokkuutta päästövähennyksien ohjaajana korostanut tasapuolisen toimintaympäristön ja kustannustehokkuuden edistämiseksi EU:n päästökaupan laajentamista kaikkeen lämmitykseen (nykyisen päästökaupan piirissä on kaukolämmön tuotanto suurimmaksi osaksi).

Tieliikenteen ja rakennusten päästökaupan osalta pidämme keskeisenä käytännönläheistä toteutusta sekä päällekkäisyyksien ilmetessä mahdollisuutta vastata päästöistä 'pää-päästökaupan' kautta. Samoista päästöistä ei pidä joutua maksamaan polttoaineen hinnassa ja laitoksen operoinnissa. Ja mikäli toimijalla on (lämmitys)toimintaa, tulisi toimijan olla mahdollista käsitellä kaikki päästönsä 'pää-päästökaupan' alla.

Markkinavakausmekanismin (MSR) osalta painotamme, että mekanismin vaikuttavuutta ei tule heikentää. Kannatamme komission esitystä 24 % sisäänottotahdin pidentämistä. Markkinavakausvarannon ylärajaa olisi kuitenkin hyvä tarkastella huomioiden, että markkinoille annettavien päästöoikeuksien määrä pienenee. Päästövähennysten edetessä päästöoikeuksien tarjonta ja kysyntä pienenevät. Lopuksi painotamme, että MSR:n tehtävä on ehkäistä syntymästä ylijäämää päästöoikeuksista markkinoille, ei säännellä päästöoikeuksien hintoja. MSR tulee sekä pää-päästökaupassa että rakennusten ja liikenteen päästökaupassa säilyttää täysin volyymiperusteisena.

Lopuksi toivomme valtioneuvoston neuvotteluissa kiinnittävän huomiota hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen markkinoihin kannustamiseen. Komission ehdotus sisältää rahoitusmahdollisuuksia tällaisille laitoksille, mutta investoinnin lisäksi tarvitaan markkinat. Näkisimme mielekkääksi luoda markkinat esim. luovuttamalla päästöoikeuksia toimijoille, jotka ottavat talteen biomassan tai jätteen poltosta vapautuvaa hiilidioksidia. Ilman riittävää kompensaatiota nämä päästöt tulevat huomioiduiksi sekä maankäytön päästöinä että toiminnan päästöinä. Ja painotamme jälleen päästökaupan hyödyntämistä ensisijaisena kannusteena vähentää päästöjä ja ottaa talteen hiilidioksidia.

Lisätiedot:
Petteri Haveri (petteri.haveri@energia.fi, 050 5711554)